

Hematoloji Hastalar?nda Oral Mukozit Risk De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hematoloji Hastalar?nda Oral Mukozit Risk De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22777>

Öz

Hematoloji Hastalarında Oral Mukozit Risk Değerlendirme Ölçeği, **hematoloji** hastalarında yaygın ve ciddi bir komplikasyon olan **Oral Mukozit (OM)** gelişme riskini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Ölçek, 2021 yılında Fidan ve Arslan tarafından geliştirilmiş ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları tamamlanmıştır. Çalışma sonuçları, ölçeğin yüksek ayırt etme yeteneğine sahip olduğunu ve hastaların **OM** riskini belirlemede güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Ölçek, klinik parametrelere dayalı 11 risk faktörünü kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Oral Mukozit, Hematoloji, Risk Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Onkoloji Hemşireliği, Duyarlılık, Özgüllük.

Yazarlar

Özlem Fidan, S. Arslan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, kemoterapi veya diğer yüksek doz tedavi rejimleri nedeniyle yüksek risk altında bulunan **hematoloji hastalarında Oral Mukozit (OM)** gelişme olasılığını önceden belirlemektir. Bu erken risk değerlendirmesi, sağlık profesyonellerinin koruyucu ve tedavi edici stratejileri zamanında uygulamasına yardımcı olmak için kritik öneme sahiptir.

Risk puanlaması amacıyla hastanın risk düzeyini saptayarak, bireyselleştirilmiş bakım planlarının oluşturulmasına ve komplikasyonların şiddetini azaltmaya yardımcı olmayacak hedefler. Ölçek, klinik karar alma süreçlerine destek sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Hematoloji Hastalarında Oral Mukozit Risk Değerlendirme Ölçeği, **Oral Mukozit** gelişimini etkileyen 11 farklı **risk faktöründen** oluşan bir yapıya ölçmektedir. Bu faktörler, hastanın genel sağlık durumu, aldığı tedavi rejimi ve oral hijyen durumunu kapsayan klinik parametrelerdir.

Ölçek, hastanın bu faktörlere sahip olup olmamasına dayalı ikili (var/yok) bir derecelendirme kullanır. Elde edilen kümülatif puan, hastanın toplam risk düzeyini yansıtır. Yüksek puan, yüksek **OM** gelişme riskini işaret eder.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, risk puanlar?n?n olu?umunun ay?rt etme yetene?inin oldukça yüksek oldu?unu göstermi?tir. Elde edilen istatistiksel veriler (Standart Hata: 0,046 ve %95 Güven Aral??? (GA): 0,821-1) ölçe?in klinik aç?dan önemli bir ayr?m gücüne sahip oldu?unu do?rulamaktadır.

?deal kesim noktas?n?n (cut-off) belirlenmesi amac?yla yap?lan analizlerde, 12 puan?n kesim noktas? olarak kabul edildi?i durumda **duyarlılık** de?eri 0,941 ve **seçicilik** (özgüllük) de?eri 0,724 olarak saptanm??tır. Bu sonuçlar, ölçe?in **hematoloji hastalar?nda** OM geli?me riskini do?ru bir ?ekilde de?erlendiren geçerli bir araç oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, geçerlik bulgular?n? destekler niteliktedir. Risk puanlar?n?n yüksek düzeyde ay?rt etme yetene?i (Std hata: 0,046 ve %95 GA: 0,821-1), ölçe?in tutarlı sonuçlar üretti?ini göstermektedir. Bu tutarlılık, özellikle 12 puanlık kesim noktas? üzerinden de?erlendirildi?inde elde edilen yüksek **duyarlılık** (0,941) ve özgüllük (0,724) de?erleri ile peki?tirilmii?tir.

Ara?tırmacılar, geli?tirilen bu ölçe?in, **hematoloji hastalar?nda Oral Mukozit** riskini belirlemek için klinik uygulamada kullanılabilecek güvenilir bir araç oldu?unu tespit etmi?tir.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde aç?k bir Ke?fedici veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (EFA/CFA) sonucu belirtilmemii?tir; ancak ölçek, **Oral Mukozit** geli?imine katkıda bulunan 11 ayr? **risk faktöründen** olu?maktadır. Bu faktörler, kapsam geçerli?ini desteklemek amac?yla klinik literatür ve uzmanlık bilgisi temel alınarak belirlenmi?tir.

Ölçe?in yap?s?, bireysel **risk faktörlerinin** varlı?ına dayalı basit ve pratik bir toplam risk skora sistemi üzerine kurulmu?tur.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme (Risk De?erlendirme Ölçe?i)

Format: Ölçek 11 maddeden (risk faktöründen) olu?maktadır. Derecelendirme ikilidir (var/yok).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hematoloji Hastalar?

Yaş Grubu: Klinik popülasyon (Yetişkin hastalar)

Popülasyon Detayları: Hematolojik maligniteler nedeniyle yüksek riskli kemoterapi veya diğer tedavileri alan hastalar.

Test Metodolojisi: Risk puanlarının toplanması. 12 puan ve üzeri yüksek riskli hastalar ayırt etmek için kullanılan ideal kesim noktasıdır.

Anahtar Kelimeler

Mukozit, Kanser Tedavisi, Risk Skoru, Kemoterapi, Duyarlılık ve Özgüllük, Klinik Değerlendirme, Hemşirelik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Kaynakta Yoktur

Bağımlı E-posta Adresleri: osirik@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar: Özlem Fidan)

Yazma Adresi: Veri Kaynakta Yoktur

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Fidan ve Arslan tarafından 2021 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinal bilimsel yayını *Seminars in Oncology Nursing* dergisinde yer almaktadır. Akademik kullanım ve izinler için sorumlu yazar Özlem Fidan ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [hematoloji-hastalarinda-oral-mukozit-risk-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Fidan, Ö., & Arslan, S. (2021). Development and Validation of the Oral Mucositis Risk Assessment Scale in Hematology Patients. In *Seminars in Oncology Nursing* (p. 151159). WB Saunders. DOI: [10.1016/j.soncn.2021.151159](https://doi.org/10.1016/j.soncn.2021.151159)

Makale ScienceDirect üzerinden erişilebilir: [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com)

Hematoloji Hastalarında Oral Mukozit Risk Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

ÖNEMLİ: Ölçek, Oral Mukozit gelişimini öngören 11 risk faktöründen oluşmaktadır. Orijinal kaynak materyal, bu 11 risk faktörünün listesini sağlamamıştır. Detaylı maddeler için orijinal bilimsel yayına başvurulması gerekmektedir.

Derecelendirme: var-yok

ARABPSYCHOLOGY.COM